VOCEA POPORULUI

SĂPTĂMÎNAL
AL SINDICATELOR
DIN MOLDOVA
Fondat
în februarie 1990

MARȚI,
21 IULIE 1992
Nr. 28 (119)
Prețul 1 rublă

CE MAI BAȚI APA, CĂ UNT NU SE FACE

O ANALOGIE ISTORICĂ

SE ZICE CĂ istoria se repetă. Și cred că dacă e să nu absolutizăm expresia, ea devine cît se poate de rezonabilă... Totuși, recurgînd la analogiere (admițînd careva diferență, desigur), putem observa anumite momente comune în diferite perioade ale istoriei și chiar la diferite popoare.

Bunăoară. Spania sfîrșitului anilor '30 și Moldova actuală!.. După cum se știe, Guvernul republican al lui Negrin în Spania era nevoit să ducă un război anevoios contra opoziției armate a generalului Franco, care era susținut în modul cel mai fățiș (cu armamente, specialiști militari, cu oameni, financiar, cu alimente, ideologic etc.) de către Germania lui Adolf Hitler. Fără ca să facem incursiuni în diferențele de scopuri, mijloace, sensuri etc., să ne limităm la constatarea inevitabilității existenței lor (de altfel, le-am și admis, chiar de la bun început), examinînd doar momentele care ne interesează — analogiile... Așa, astăzi în Moldova guvernele nu cele mai progresive (ca și cel republican al lui Negrin) sînt nevoite să ducă un război sleitor, ucigător de economie, care e și așa șubredă, contra bolșevicilor ortodocși separatiști de pe malul sting al Nistrului, pe care îi susține Rusia, acordîndu-le ajutor militar, umanitar, financiar, ideologic etc. (Preîntîmpinînd posibila întrebare a cititorului, rezervez explicația că în Spania era un război mai mult de importanță internă care viza orînduirea socială, pe cînd la noi războiul, nefiind completamente liber de relațiile de proprietate, poartă, totuși, caracter de eliberare națională, avînd în felul acesta un pronunțat accent extern. Or, drept promotori ai lui își dau competiția forțele conservative care optează pentru restaurarea imperiului decedat...)

Pentru noi ar prezenta un mare pericol să ne lăsăm hipnotizați de faptul că Rusia nu are potențialul economic (în plan alimentar) de care dispunea Hitler în Germania. Să nu uităm că nivelul de militarizare a Rusiei extradepășește cel al alemanilor din acea perioadă, iar dacă e să suprapunem gradului înalt al militarizării gradul nu mai puțin înalt al înfometării și al disperării populației ex-metropolei, atunci poate deveni clar de ce atît de mulți oameni în Rusia îi susțin pe secesioniștii din stînga Nistrului (evident, spectrul politic exterior al Moldovei astăzi este delimitat de acest bătrîn fluviu, malurile lui constituind extremitățile acestui spectru — respectiv, «stînga» și «dreapta», conform noțiunilor vest-europene). Cum a mărturisit cineva într-o emisiune radiofonică despre convorbirea auzită între doi «apărători» ai «dreptului transnistrene», cum că decît a se întoarce în Rusia flămîndă și mizerabilă, mai bine e să mori pe Nistru... mai ales, luînd în considerație posibilitatea de a se pricopsi în «paradisul» transnistrean pe seama noastră! — aș adăuga eu.

Or, analogia istorică a experienței spaniole ne avertizează contra autoadormirii, atrăgîndu-ne atenția asupra necesității de a fi permanent în gardă, ținînd în seamă că generalul Franco a răsturnat guvernul republican, în pofida priorităților de scopuri și mijloace.

Liviu VALAHU

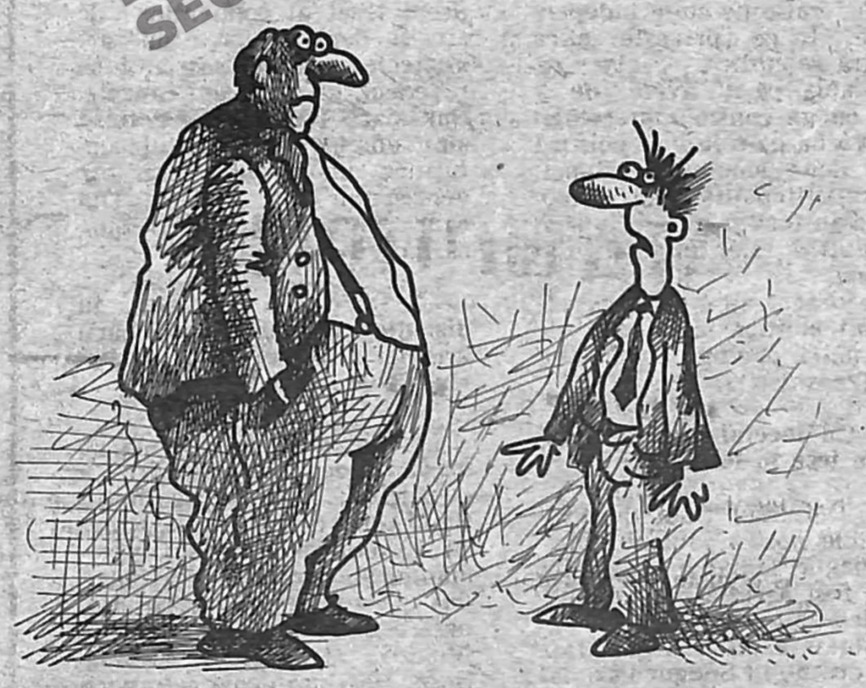
● SÎNT CETĂȚEAN AL REPUBLICII MOLDOVA — pag. 3

● MODIFICĂRI ÎN ASIGURAREA CU PENSII — pag. 3—6

● MANCURTUL DIN NOI MAI TRĂIEȘTE — pag. 4

● SERVICIUL DE STAT ÎN CONCEPȚIE DE PROIECT DE LEGE — pag. 7

CRONICA OPOZIȚIONALA



— Dacă zici că nu ești în opoziție, de ce nu-ți lași burtă?

PREZIDIULUI CONSILIULUI FEDERAȚIEI SINDICATELOR INDEPENDENTE DIN MOLDOVA

DECLARAȚIA

CONSILIULUI CENTRAL AL SINDICATELOR DIN ESTONIA

Escaladarea conflictului armat în raioanele de est ale Republicii Moldova au îngrijorat profund toată obștimea democratică.

Fiind adepți ai transformărilor pașnice, democratice, bazate pe exprimarea voinței cetățenilor statelor suverane, sindicatele Estoniei condamnă orice încercări de intervenire în afacerile interne ale Republicii Moldova, care și-a ales calea legală a independenței.

Ne exprimăm speranța că în cercurile conducerii politice ale statelor limitrofe cu Moldova va precumpăni rațiunea și respectarea normelor de drept internaționale, care sînt o garanție contra manifestării formelor de presiune prin forță, recurgîndu-se la utilizarea forțelor armate ale fostei Uniuni.

Consiliul Central al Sindicatelor din Estonia își exprimă încrederea că reglementarea pașnică a conflictului din raioanele de est ale Moldovei se va efectua cu mijloace politice.

Consiliul Central al Sindicatelor din Estonia.

TELEGRAMĂ

Consiliul Federației Sindicatelor din Kîrgîzstan își exprimă solidaritatea cu sindicatele din Moldova, împărtășește neliniștea și îngrijorarea lor în legătură cu înrăutățirea bruscă a condițiilor social-economice de viață ale populației. În pofida scăderii producerii și a situației extrem de grele în economia Kîrgîzstanului se întreprind măsuri în vederea asigurării livrărilor de producție Republicii Moldova în conformitate cu acordurile economice semnate.

Iu. DIDENCO,
prim-vicepreședintele Consiliului Federației Sindicatelor din Kîrgîzstan.

MEMBRILOR SELECȚIONATEI OLIMPICE A REPUBLICII MOLDOVA

Stimați sportivi,

Sportul a fost, este și va fi întotdeauna unul din principalii mesageri ai păcii și aspirațiilor de apropiere între popoare. Oamenii de bună credință din toate timpurile au considerat competiția cinstită în domeniile pașnice ale activității umane, inclusiv în domeniul sportului, drept o alternativă confruntării armate. Tocmai în scopul afirmării acestui adevăr, precum și al consolidării prieteniei între popoare, a luat naștere Mișcarea Olimpică, ce întrunește astăzi sub flamurile ei majoritatea țărilor lumii. Cele cinci inele olimpice au devenit un simbol al năzuințelor de pace ale popoarelor.

În curînd la Barcelona, pe malul Mediteranei, se vor deschide Jocurile Olimpice, la care veți participa și dumneavoastră, olimpicii din Republica Moldova.

Însăși participarea la Jocuri este o dovadă a încadrării tot mai active a Republicii Moldova în procesul conlucrării pașnice a statelor lumii, a creșterii prestigiului ei pe plan internațional.

Vă felicit cu prilejul apropiatelor Jocuri Olimpice și vă doresc tuturor — celor doisprezece olimpici de pe ambele maluri ale Nistrului — succese frumoase pe arenele Olimpiadei. Îmi exprim încrederea că veți apăra cu demnitate culorile sportive ale țării, că vom avea bucuria să vedem fîlfîind victorios pe catargul olimpic și drapelul statului nostru.

Mircea SNEGUR

or. Chișinău,
17 iulie 1992.

La Helsinki George Bush i-a mulțumit lui Mircea Snegur pentru discurs

DE VORBA CU DOMNUL TUDOR OLARU, PREȘEDINTELE COMITETULUI CENTRAL AL SINDICATULUI LUCRĂTORILOR DIN COMPLEXUL AGROINDUSTRIAL, MEMBRU AL DELEGAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA LA REUNIUNEA LA VÎRF A C.S.C.E. DE LA HELSINKI

— Domnule Olaru, de ce a fost necesar să se convoace o nouă reuniune la vîrf a C.S.C.E.?

— În ultimii ani situația social-politică în Europa s-a schimbat radical. S-a prăbușit nu numai sistemul totalitar-comunist din țările de est, ci și blocul militar — Tratatul

(Continuare în pag. 2).

La Helsinki George Bush i-a mulțumit lui Mircea Snegur pentru discurs

(Urmare din pag. 1)

de la Varșovia, care pînă nu demult împreună cu blocul N.A.T.O. contribuiau la menținerea unui echilibru de forțe pe continent. Apariția noilor state independente a generat o serie de probleme noi, au apărut conflicte interetnice, precum e cel din Iugoslavia și din enclava Karabahul de Munte. In astfel de condiții și-au dat arama pe față și forțele separatiste, care nici în ruptul capului nu vor să se împace cu realitatea — dispariția imperiului sovietic. Acestea cu orice preț vor să ia revanșă. Drept exemplu pot servi chiar forțele separatiste din raioanele de est ale republicii noastre, care de facto ne-au și impus un război civil ce ne-a adus de acum atîtea victime omenești. Reuniunea la vîrf a țărilor membre ale C.S.C.E. s-a întrunit în scopul de a elabora principiile de aplanare a conflictelor apărute și de a găsi soluții în vederea preîntîmpinării sciziunilor.

— Domnule Olaru, sînteți membru al comisiei mixte a Parlamentului republicii pentru conciliere în raioanele de est. Ce idei noi ați spicuit de la oratorii acestui înalt for internațional?

— Pentru prima dată am avut ocazia să plec peste hotarele republicii în componența unei asemenea delegații. Am rămas surprins: pentru toate țările din Occident ce au de acum o democrație dezvoltată și tradiții bogate mai presus de toate e dreptul Omului, indiferent de naționalitatea acestuia. Dar, totodată, o cerință obligatorie pentru cetățenii fiecărui stat democratic e respectarea strictă a constituției și legilor lui.

— La noi ambițioșii de separatiștii au încălcat Constituția, impunîndu-ne o republică-fantomă pe teritoriul statului nostru. De aici s-au și început toate tragediile...

— Majoritatea oratorilor s-au exprimat ferm contra schimbării hotarelor (aceasta poate să aibă loc numai cu consimțămîntul poporului). N-au fost susținuți nici separatiștii, printre care și cei din Transnistria. Mi s-a creat impresia că Europa noastră pornește în prezent spre o Confederație de state independente. In ce privește mica noastră republică, e clar ca bună ziua, că nu avem de a face cu un conflict interetnic, ci e vorba de o luptă politică între două ideologii. Repet: separatiștii politici și ideologici n-au fost și nici nu vor fi susținuți de nici un stat din Europa.

S-a observat că unele personalități politice nu dispun de informația privind conflictul din Transnistria.

— Cu încetul, dar și statul nostru iese în lume...

— Discursul ținut de Președintele nostru, domnul Mircea Snegur, la tribuna înaltului for a fost ascultat cu un interes deosebit. Poate că parțial aceasta se explică și prin faptul că domnului Snegur i s-a dat cuvîntul între doi mari corifei ai politicii internaționale — domnii Helmut Kohl și George Bush. Cînd domnul Snegur a coborît de la tribună și se întorcea la locul său, în fața întregii săli l-a oprit Președintele George Bush, care se apropia și el de tribună pentru a-și ține discursul, i-a strîns mîna, mulțumindu-i pentru aprecierile juste făcute în discursul ținut.

— Deci, știe lumea că există și Statul Moldova.

— Desigur că știe. Dar trebuie foarte mult să lucrăm pentru a ne afirma pe arena internațională ca stat independent. Socot necesar să accentuez aceasta, deoarece unele personalități politice precum e dl Helmut Kohl la întîlnirea la vîrf cu conducerea republicii s-a interesat amănunțit de destinul statului nostru independent și ne-a promis susținere și ajutorul necesar.

— Ce aveți de gînd să întreprindeți ca vicepreședinte al comisiei mixte pentru încetarea luptelor din estul republicii?

— Trebuie să ne întîlnim din nou și să examinăm minuțios, dacă există măcar vreun drept lezat al cetățenilor de aici și, dacă acesta e bine argumentat, ne vom strădui să revedem, să analizăm cauzele. Dar, dacă fărădelegile comise sînt admise în rezultatul ambițiilor unor politicieni, ne vom spune ferm cuvîntul. Din cauza miopiei lor nu trebuie să moară oamenii.

— De ce n-a fost pusă în discuție problema evacuării armatei a 14-cea de pe teritoriul Moldovei?

— S-a găsit de cuviință că măsurile de reglementare a conflictului întreprinse în ultimul timp de către conducătorii Moldovei, Rusiei, României și Ucrainei vor contribui la retragerea necondiționată a armatei a 14-cea din Moldova și situația se va ameliora. Deși problema retragerii armatei n-a fost inclusă în Declarație, ea e susținută de majoritatea absolută a statelor europene. S-a subliniat că nici o armată străină nu are dreptul să se afle pe teritoriul unui stat suveran fără consimțămîntul acestuia.

La propunerea Olandei și Federației Ruse a fost instituită funcția de Inalt Comisar pentru problemele minorităților naționale. A fost de asemenea creat un mecanism de supraveghere a situației din regiunile fierbinți ale continentului. De altfel, în curînd în republica noastră va sosi un grup de lucru pentru a lua cunoștință de situația din raioanele de est.

Așadar, pentru a ieși în lume și a fi văzuți bine, mai întîi trebuie să facem ordine în mica noastră țărișoară și să muncim cu mînecile suflecate.

Consemnare de Valeriu CIOCOI.



— Tovarășe general! Unde să înfig stîlpul: pe malul Nistrului sau pe al Prutului?

TOTALURI NECONSOLATOARE

TOTALURILE dezvoltării industriei în prima jumătate a anului curent sînt o dovadă a instabilității în această ramură a economiei naționale. Volumul producției industriale (în prețuri comparabile) în ianuarie-iunie 1992 a scăzut față de perioada respectivă din anul trecut cu 26,5 procente. Intr-o mai mare măsură decît în general în industrie s-a redus producerea la întreprinderile asociației «Mărfconsum», asociația «Ascom», la întreprinderile industriei alimentare și celei de carne și lactate.

In iunie curent prețurile angro la producția industrială au continuat să crească, indexul prețurilor în industrie față de luna mai 1991 a constituit 106 procente, față de iunie din anul trecut a sporit de 11 ori. Totodată, se cuvine a menționa că salariul mediu lunar pentru ianuarie-mai anul curent a sporit față de perioada respectivă din anul trecut în industrie de 6,6 ori. Majorarea prețurilor cu ridicata în iunie în comparație cu luna mai din anul trecut s-a produs în ramura constructoare de mașini, cea forestieră și de prelucrare a lemnului, în industria de confecțiuni, parfumerie și cosmetică, cea a materialelor de construcție, în cea alimentară, de carne, unt, brînzeturi și de conserve.

In comparație cu ianuarie-iunie din anul trecut producerea producției în expresie naturală s-a redus la 112 din cele 130 de feluri, vizate de statistică, inclusiv la mărfurile de larg consum din 81 la 54 de feluri. De trei ori s-a redus producerea frigiderelor și congelatoarelor, a mașinilor de spălat, aproape de două ori a mobilei, a detergenților și săpunului. S-a micșorat producția de țesături, covoare, tricotaje, încălțăminte, fiere de călcat și caiete.

Deosebit de critică e situația privind aprovizionarea populației cu produse alimentare. Producerea lor s-a micșorat față de prima jumătate a anului 1991 cu 35 procente, dintre care a cărnii cu 37 procente sau 27 mii de tone, cînat — cu 41 procente sau mii de tone, unt — cu mai ne de o mie de tone, altă producție de lactate — cu 70 de tone; s-a redus în jumătate producția de brînzeturi, grăsimi, ulei, băuturi nealcoolice și apă minerală. Menționăm că nivelul e poate altul, fiindcă nu ni s-au pus la dispoziție statisticile de la unele de întreprinderi din Tiraspol, Tighina, Dubăsari.

E complicată situația și în privința executării de către întreprinderi a disciplinei contractuale. Din această cauză nu s-a livrat în prima jumătate a anului producție industrială în sumă de 343 milioane de ruble. Insuficiența de materie primă și materiale energie electrică, iar din luna iunie — și de gaz, constituie cauza principală a neîmplinirii obligațiilor contractuale și drept urmare sînt numeroase staționările neproductive la întreprinderi, unde pierderea timpului de lucru a constituit în iunie curent 191 mii de om-zile, inclusiv din cauza că furnizorii refuză să încheie contractele de livrare — 113 mii om-zile; circa 11 mii om-zile din cauza lipsei de gaz. Productivitatea muncii a scăzut în prima jumătate a anului curent față de ianuarie-iunie 1991 în industrie cu 23 procente.

Victoria PRIGOREANU, locțiitor al șefului direcției industrie și progres tehnic a Departamentului pentru Statistică din Republica Moldova.

NUMAI PRIN EFORTURI COMUNE VOM REUȘI SĂ EVITĂM PERICOLUL

In ziua de 16 iulie Președintele Republicii Moldova, dl Mircea Snegur, a expediat pe adresa colectivului ziarului «Izvestia» o telegramă avînd următorul conținut:

«Imi exprim sprijinul față de colectivul ziarului «Izvestia» în aspirațiile sale de a apăra orientarea democratică a publicației. Poporul Moldovei dă o înaltă apreciere contribuției ziarului la dezvoltarea principiilor publicității, libertății cuvîntului, precum și curajului în lupta împotriva totalitarismului, manifestat în special în zilele puciului din august. Sînt sigur că numai prin eforturi comune vom reuși să evităm pericolul, tot mai mare, al revanșei forțelor brune. Sînt solidar cu poziția Președintelui Boris Elțin și a părții democratice din Parlamentul Rusiei, care sprijină ziarul «Izvestia», alte mijloace de informare în masă.

Cu cele mai calde urări de bine,

Mircea SNEGUR».

COLONELUL COSTENCO SUB PAZĂ SEVERĂ

După cum a aflat corespondentul agenției Moldova-pres din surse bine informate, fostul comandant al gărzii din Bender, colonelul Costenco, se află sub paza severă a unităților cu destinație specială ale armatei 14. Impreună cu Costenco se află circa 40 dintre complicii săi.

După declarațiile lui Costenco că ar avea multe de spus la judecată, nu este exclus pericolul unui atentat la viața lui. Organele de anchetă dispun de dovezi potrivit cărora așa-numita «forță a treia» care deschidea focul asupra pozițiilor armatei și poliției moldovenești, precum și a gărzii transnistrene în Bender și care provoca diferite ciocniri ar fi, de fapt, banda lui Costenco.



— Ți-am spus deja rusește că gazul se vinde numai pahar...